

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

Се прогласува Законот за надворешни работи,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 31 март 2006 година.

Бр. 07-1439/1
31 март 2006 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

З А К О Н
ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува:

- начинот и постапката за вршење на надворешните работи од органите на државната власт;
- надлежностите на органите на државната власт и органите на државната управа во креирањето, утврдувањето и спроведувањето на надворешната политика;
- надлежноста, организацијата и работата на Министерството за надворешни работи на Република Македонија;
- видот и постапката за отворање на дипломатски и конзуларни претставништва на Република Македонија;
- видот и постапката за отворање на дипломатски и конзуларни претставништва на други држави во Република Македонија и
- правата, должностите и одговорностите на дипломатско-конзуларните службеници во Министерството за надворешни работи и во дипломатските и конзуларните претставништва на Република Македонија.

Прашањата од надворешните работи на Република Македонија што не се уредени во овој закон, се уредуваат со други прописи на Република Македонија, со меѓународни договори, со други меѓународни акти што ја обврзуваат Република Македонија и со вообичаените правила што важат во меѓународното право.

Член 2

Одделни поими, во смисла на овој закон, го имаат следново значење:

1. **“Надворешни работи”** се однесува на:

- дејствијата што ги вршат надлежните органи на државната власт и органите на државната управа во остварувањето и заштитата на правата и интересите на Република Македонија во меѓународните односи со државите, меѓународните органи, организации и заедници;
- дипломатските дејствија за зачувување и за заштита на безбедноста, на суверенитетот и на територијалниот интегритет на Република Македонија во системот на меѓународните односи;
- дејствијата на надлежните органи во заштитата на правата и интересите на државјаните и на правните лица на Република Македонија пред сите надлежни странски субјекти;
- дејствијата на надлежните органи во воспоставувањето, одржувањето, унапредувањето, суспендирањето и прекинувањето на односите со држави и меѓународни организации и заедници;
- овластувањата и обврските на надлежните органи во преговарањето, склучувањето, суспендирањето или раскинувањето на меѓународни договори;
- овластувањата и обврските на надлежните органи во преговарањето, пристапувањето и истапувањето на Република Македонија во или од меѓународни организации и заедници и
- другите дејствија на надлежните органи на Република Македонија надвор од границите на земјата, што се утврдени со закон или со меѓународни договори што ги обврзуваат Република Македонија, нејзините државјани и правните лица регистрирани во Република Македонија;

2. **“Надворешна политика”** се однесува на политичките цели и активности за односите на Република Македонија со државите и со меѓународните органи, организации и заедници, со кои се остваруваат интересите на Република Македонија во меѓународните односи и се штитат интересите на нејзините државјани и на правните лица регистрирани од неа, а особено:

- зачувувањето, потврдувањето и унапредувањето на основните интереси на Република Македонија;
- зачувувањето на суверенитетот, самостојноста и територијалниот интегритет на Република Македонија и на нејзиниот уставен поредок;
- почитувањето и унапредувањето на темелните вредности на Уставот на Република Македонија;
- споделувањето на вредности, интереси и волја за здружување врз основа на рамноправен договор и во согласност со Уставот;
- зајакнувањето на демократијата и на владеењето на правото во целиот свет, засновано на човековите права и слободи и низ нивна примена и почитување во меѓународно право;
- зачувувањето на мирот во светот, спречување на конфликтите и зајакнување на меѓународната безбедност, во согласност со начелата содржани во Повелбата на ОН, како и со принципите на Завршниот документ од Хелсинки и со целите на Повелбата од Париз, вклучително и оние за надворешните граници и
- развивањето и унапредувањето на односите и соработката на Република Македонија со соседите и со сите држави, билатерално и мултилатерално, во регионалните и глобалните организации;

3. **“Органи за вршење на надворешни работи”** се:

- Претседателот на Република Македонија (во натамошниот текст: претседателот);
- Собранието на Република Македонија (во натамошниот текст: Собранието);
- Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата) и

- Министерството за надворешни работи на Република Македонија (во натамошниот текст: Министерството) и министерот за надворешни работи (во натамошниот текст: министерот);

4. **“Дипломатско-конзуларно претставништво”**, **“дипломатско претставништво”**, **“конзуларно претставништво”** и **“постојана мисија”** се претставништва на Република Македонија во други држави и во меѓународни организации кои вршат работи наведени во Виенската конвенција за дипломатски односи, Виенската конвенција за конзуларни односи, други меѓународни договори и овој закон и

5. **“Дипломатско-конзуларен службеник”** е државен службеник вработен во Министерството кој согласно со овој закон е овластен да врши надворешни работи.

II. ВРШЕЊЕ НА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

Член 3

Во остварувањето на надворешните работи и надворешната политика, органите за вршење на надворешните работи ги определуваат општите насоки, донесуваат и усвојуваат одлуки за активностите и ставовите и ги остваруваат со меѓусебна усогласена соработка сите државни активности поврзани со надворешните работи.

Надлежности во вршењето на надворешните работи

Член 4

Органите надлежни за вршење на надворешните работи ги вршат надворешните работи во рамките на утврдената надлежност со Уставот и закон.

Органите за вршење на надворешните работи ја креираат, утврдуваат и спроведуваат надворешната политика на Република Македонија, согласно со Уставот и закон.

Претседателот, претседателот на Владата и министерот ја претставуваат државата во меѓународните односи согласно со меѓународното право и обичаи.

а) Претседател на Република Македонија

Член 5

Во вршењето на надворешните работи претседателот на Република Македонија:

- ја претставува државата во меѓународните односи, согласно со меѓународното право и неговите надлежности;

- учествува во креирањето на надворешната политика во соработка со Владата, преку утврдување на општите насоки на надворешната политика, вклучувајќи ги и прашањата од меѓународните односи со импликации врз безбедноста и одбраната на земјата;

- го следи спроведувањето на надворешната политика и за резултатите и евентуалните несогласувања со другите органи за вршење на надворешните работи, може да го извести Собранието;

- дава предлози и учествува во заземањето на ставови за одредени надворешно-политички прашања од неговата надлежност, вклучувајќи ги и безбедносните и одбранбените аспекти кои произлегуваат од меѓународните односи;

- поставува и отповикува со указ амбасадори и пратеници на Република Македонија во странство, во постапка утврдена со овој закон;

- дава согласност за издавање на агреман на шеф на странско дипломатско претставништво и

- ги прима акредитивните и отповиковните писма на странските дипломатски претставници, во постапка утврдена со овој закон.

б) Собрание на Република Македонија

Член 6

Во вршењето на надворешните работи Собранието на Република Македонија:

- ја утврдува надворешната политика на Република Македонија, вклучувајќи ги и прашањата од меѓународните односи со импликации врз безбедноста и одбраната на земјата;
- на сопствено барање или на барање на Владата, разгледува извештаи за остварување на надворешната политика и за меѓународната положба на Република Македонија, вклучувајќи ги безбедносните и одбранбените прашања на меѓународен план;
- зазема ставови по одредено прашање, на предлог на Владата, вклучително и по оние надворешно-политички прашања поврзани со безбедноста и одбраната;
- при различни ставови за прашања од областа на надворешните работи, на предлог на Министерството, во името на Владата или на предлог на претседателот, Собранието расправа за тие прашања, по што донесува соодветни заклучоци;
- работното тело на Собранието надлежно за надворешна политика најмалку двапати годишно разгледува извештај на министерот за спроведувањето на надворешната политика и
- остварува меѓународна соработка во рамките на своите надлежности.

в) Влада на Република Македонија

Член 7

Во вршењето на надворешните работи Владата на Република Македонија:

- учествува во креирањето на надворешната политика преку утврдување на општите насоки за надворешната политика во соработка со претседателот, вклучувајќи ги и прашањата од меѓународните односи со импликации врз безбедноста и одбраната на земјата;
- го известува Собранието за прашања од областа на надворешната политика и меѓународните односи;
- на барање на Собранието, поднесува извештај за остварување на надворешната политика и за меѓународната положба на Република Македонија, вклучувајќи ги безбедносните и одбранбените прашања на меѓународен план;
- го следи спроведувањето на надворешната политика, а за резултатите и евентуалните несогласувања со другите органи за вршење на надворешните работи може да го извести Собранието;
- му доставува на претседателот мислења и предлози за меѓународни прашања;
- ги воспоставува, развива и унапредува политичките, економските или финансиските односи со една или повеќе држави, или меѓународни организации;
- одлучува за визниот режим на Република Македонија со други држави и субјекти во меѓународните односи;
- одлучува за прекин или намалување, делумно или целосно, на политичките, економските или финансиските односи со една или повеќе држави, или меѓународни владини или невладини организации и за тоа го информира Собранието;
- предлага именување и отповикување на амбасадори, пратеници и именува и отповикува шефови на конзуларни претставништва на Република Македонија во странство, согласно со овој закон;
- издава агреман или егзекатура за шефови на странски дипломатско-конзуларни претставништва;
- одлучува за отворање на дипломатско-конзуларни и други претставништва на Република Македонија и за отворање на странски дипломатско-конзуларни претставништва или претставништва на меѓународни организации во Република Македонија, во постапка утврдена со овој закон;

- одлучува за учеството на Република Македонија во Заедничката надворешна и безбедносна политика и Европската безбедносна и одбранбена политика на Европската унија;
- обезбедува средства во рамките на Буџетот на Република Македонија за итни и непредвидени состојби што се јавуваат во рамките на спроведувањето на надворешната политика;
- обезбедува средства во Буџетот за надоместување на трошоците за членарини и други расходи што произлегуваат од членството и од учеството на Република Македонија во меѓународните владини организации;
- редовно ги следи и оценува меѓународните односи кои имаат импликации врз безбедноста и одбраната и за тоа ги информира претседателот и Собранието;
- обезбедува хуманитарните операции во кои учествува Република Македонија да бидат координирани со оние на меѓународните организации и
- именува почесни конзули во постапка утврдена со овој закон.

г) Министерство за надворешни работи

Член 8

Во вршењето на надворешните работи Министерството:

- ја претставува и афирмира Република Македонија и ги развива и координира билатералните и мултилатералните односи и соработката со други држави и меѓународни организации;
- ја спроведува надворешната политика;
- обезбедува координација меѓу органите надлежни за вршење на надворешните работи во вршењето на надворешните работи;
- води постапка за воспоставување и прекинување на дипломатски и конзуларни односи со други држави, како и постапката за зачленување и воспоставување на односи со меѓународни организации;
- ги заштитува интересите, правата и имотот на државата и на нејзините државјани и правни лица во странство;
- ги презема активностите поврзани со спроведувањето на одлуките на Советот за безбедност на Обединетите нации во поглед на рестриктивните мерки, усвоени согласно со одредбите на Поглавјето ВИИ на Повелбата на ОН;
- го координира учеството на Република Македонија во Заедничката надворешна и безбедносна политика и Европската безбедносна и одбранбена политика на Европската унија;
- обезбедува координација на надворешно-политичките аспекти од учеството на Република Македонија во мисиите и операциите за одржување на меѓународниот мир и безбедност;
- го следи развојот на меѓународните економски односи и предлага соодветни одлуки до надлежните органи;
- се грижи за положбата и правата на припадниците на македонскиот народ во соседството;
- се грижи за положбата и човековите права на припадниците на заедниците, државјани на Република Македонија во странство;
- се грижи за положбата и човековите права на државјаните на Република Македонија кои привремено или постојано престојуваат во странство, како и за иселениците;
- ги организира и раководи со дипломатско-конзуларните и другите претставништва на Република Македонија и го организира системот на врски со нив;
- учествува во склучувањето, подготвувањето за ратификација и чувањето на меѓународните договори кон кои пристапила Република Македонија;
- го следи и придонесува во развојот на меѓународните односи и на меѓународното право;

- ја определува и обележува државната граница, ги одржува и обновува граничните белези и учествува во решавањето на граничните инциденти;
- ги предлага и спроведува визната политика и визниот режим на Република Македонија;
- раководи со Визниот центар и со визниот информациски систем со кој се обезбедува поврзаност на сите сегменти во процесот на спроведувањето на визниот режим на Република Македонија;
- комуницира со и ја координира соработката со странските дипломатско-конзуларни претставништва и со мисиите на меѓународните организации во Република Македонија;
- ги води постапката за акредитација и постапката по акредитивните писма на странски амбасадори, постапката за признавање на привилегии и имунитети на странските дипломатски претставништва и на претставништвата на меѓународните организации, во согласност со меѓународното право;
- ја предлага, подготвува и ја води постапката за именување и отповикување на шефовите на дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија;
- ја води постапката за изнајмување, купување, изградба и одржување на недвижности во други држави за потребите на дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија;
- ја собира и чува домашната и странската документација од областа на надворешната политика и меѓународните односи на Република Македонија во Дипломатската архива на Министерството;
- го известува претседателот за најзначајните прашања во остварувањето на надворешната политика на државата и дава мислења и предлози во врска со надворешно-политичките прашања од негова надлежност, вклучувајќи ги и безбедносните и одбранбените аспекти кои произлегуваат од меѓународните односи;
- учествува во подготовката и примената на актите и иницијативите на претседателот, согласно со надлежностите на Министерството;
- остварува соработка со здруженија на граѓани и со научни и стручни институции;
- го координира спроведувањето на политичките ставови за учеството во операции за одржување на меѓународниот мир и безбедност, во соработка со надлежните министерства и
- врши други работи определени со закон.

д) Министер за надворешни работи

Член 9

Во вршењето на надворешните работи министерот:

- учествува во креирањето на надворешната политика преку предлагање на општите насоки на надворешната политика вклучувајќи ги и прашањата од меѓународните односи со импликации врз безбедноста и одбраната на земјата;
- предлага ставови од областа на надворешната политика и дава мислења од областа на надворешните работи и меѓународните односи;
- ја спроведува утврдената надворешна политика;
- во рамките на своите надлежности, го води и го спроведува политичкиот дијалог со меѓународните субјекти во името на Република Македонија;
- ги застапува ставовите на државата пред меѓународните организации и на меѓународните конференции;
- пред работното тело на Собранието надлежно за надворешна политика, најмалку два пати годишно, поднесува извештај за остварувањето на надворешната политика и меѓународната положба, вклучувајќи ги и безбедносните и одбранбените прашања на меѓународен план;

- на барање на Собранието, поднесува извештај за остварувањето на надворешната политика и меѓународната положба, вклучувајќи ги и безбедносните и одбранбените прашања на меѓународен план и

- на барање на Собранието или по предлог на Владата, ги образложува ставовите и активностите на Владата по однос на прашања од надворешната политика, вклучувајќи ги прашањата од меѓународните односи со импликации врз безбедноста и одбраната на земјата и за напредокот во спроведувањето на надворешната политика.

Други органи кои имаат одредени надлежности во вршењето на надворешните работи

а) Органи на државната управа

Член 10

Органите на државната управа во координација со Министерството, ги усогласуваат активностите во билатералните и мултилатералните разговори и преговори, во настапите на средбите со меѓународните субјекти и на меѓународните конференции ги застапуваат ставовите на утврдената надворешна политика на Република Македонија.

Во вршењето на надворешните работи органите на државната управа:

- кои учествуваат во меѓународните организации или меѓународни конференции го информираат Министерството за прашања од интерес за Република Македонија, за нејзините граѓани и правни лица;

- учествуваат во меѓународната соработка во рамките на своите надлежности и овластувања и се должни да постапуваат согласно со упатствата и инструкциите на Министерството кои се однесуваат на воспоставување, развој и прекин на соработката со странски субјекти;

- комуницираат со дипломатско-конзуларните претставништва и меѓународни организации во Република Македонија и во странство исклучително преку Министерството, освен ако со меѓународен договор поинаку не е утврдено;

- задолжително го известуваат Министерството за нивните претстојни билатерални и мултилатерални средби или преговори со претставници на други држави или за меѓународни конференции на кои, доколку Министерството оцени за потребно, испраќа свој претставник или претставник од дипломатско-конзуларното претставништво и

- за прашањата што се однесуваат на спроведувањето на надворешната политика, претходно се усогласуваат со Министерството и по завршената задача го известуваат. До усогласувањето, другите министерства и органи на државната управа дејствуваат согласно со ставовите и инструкциите на Министерството.

б) Единици на локална самоуправа

Член 11

Единиците на локалната самоуправа, остварувањето на меѓународната соработка ја вршат во рамките на утврдените законски надлежности и се раководат од начелата на утврдената надворешна политика на државата и притоа се должни да ги почитуваат упатствата и инструкциите на Министерството.

Трошоците или членарините за учеството на органите на единиците на локалната самоуправа во меѓународната соработка, се надоместуваат од средства од нивните буџети.

III. МИНИСТЕРСТВО ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

Член 12

Министерот раководи со Министерството во согласност со закон.

Член 13

Заменикот на министерот го именува и разрешува Собранието со мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

Заменикот на министерот раководи со Министерството во случај кога министерот е отсутен или кога поради болест и поради други причини не е во можност да ја врши својата функција.

Заменикот на министерот врши надворешни работи од надлежност на министерот што тој ќе му ги довери.

Член 14

Државниот секретар е највисок државен службеник во Министерството.

Државниот секретар го именува Владата на предлог на министерот, од редот на дипломатско-конзуларните службеници со највисоко звање.

За својата работа државниот секретар е одговорен пред министерот.

Член 15

Организациони единици на Министерството се директорат, сектор и одделение.

Министерот донесува акт за организација и работа со кој согласно со ставот 1 на овој член ќе се утврдат организационите единици и нивниот делокруг на работа. Дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија се составен дел на организацијата на Министерството.

Министерот донесува акт за систематизација на работните места во Министерството и во дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија.

Член 16

Согласно со условите утврдени со актот за систематизација на работните места во Министерството и дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија, министерот назначува директори од редот на дипломатско-конзуларните службеници, кои ја организираат работата и раководат со директоратите во Министерството.

Член 17

Министерот може да формира Дипломатски совет или други советодавни тела, од редот на амбасадорите од членот 46 став 1 на овој закон, научни, јавни работници и експерти од областа на надворешната политика и од граѓанското општество.

Министерот може да определи правен советник од редот на истакнати експерти од областа на меѓународното право.

Член 18

Министерот, по потреба, но најмалку еднаш во две години, одржува работен состанок со шефовите на дипломатско-конзуларните претставништва, на кој се расправа за прашања од надворешната политика и вршењето на надворешните работи на Република Македонија.

Во рамките на работниот состанок од ставот 1 на овој член, Министерството организира средби со претседателот, претседателот на Собранието, претседателот на Владата и претседателот на Комисијата за надворешна политика.

Член 19

Министерството врши работи од доменот на протоколот за потребите на претседателот на Републиката, претседателот на Владата и министерот во вршењето на нивните меѓународни активности.

Владата го утврдува начинот на вршењето на протоколарните работи со Уредба, чиј составен дел е и Пресеанс листата на Република Македонија.

Член 20

Во Министерството се води Дипломатски архив, како централен депозитар на домашни и странски документи и меѓународни договори од областа на меѓународните односи на Република Македонија.

Ракувањето и користењето на документите од ставот 1 на овој член се врши во согласност со прописите за архивско работење.

Член 21

Министерството се грижи за постојано стручно оспособување и усовршување на дипломатско-конзуларните службеници. Програмата и начинот на спроведување на стручното оспособување и усовршување се утврдува со акт на министерот.

Член 22

Министерството се грижи за контрола, безбедност и заштита на класифицираните информации во рамките на Министерството.

Член 23

За поддршка на извршувањето на работите, Министерството организира информациски и телекомуникациски систем кој во областа на надворешните работи обезбедува поврзаност во Министерството, Министерството со дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија и компатибилност со соодветните системи на меѓународните организации.

Системот за размена на информации со дипломатско-конзуларните претставништва и другите државни органи се поставува согласно со законските одредби за криптозаштита на Република Македонија.

Набавките на стоки и опрема кои имаат безбедносна компонента, а особено за составните делови и техничките решенија во машинската и програмската опрема на информациониот систем во областа на надворешните работи и тоа по природа, вид и намена се третираат како набавки од безбедносен карактер и тие се вршат според прописите на Владата согласно со Законот за јавните набавки.

Член 24

Материјалните и техничките потреби за извршување на своите работи на Министерството, Дипломатскиот протокол, Дипломатскиот архив и Информацискиот и телекомуникацискиот систем за врски се обезбедуваат со средства од Буџетот на Република Македонија.

IV. ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНИ ПРЕТСТАВНИШТВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Дипломатско-конзуларни претставништва

Член 25

Дипломатски претставништва на Република Македонија се амбасади, постојани мисии при меѓународни организации, канцеларии за врски и специјални мисии.

Конзуларни претставништва на Република Македонија се генерален конзулат, конзулат и конзуларна канцеларија.

Со посебна одлука Владата основа и културно-информативни центри, економски и други претставништва во странство.

Културно-информативните центри, економските и други претставништва на Република Македонија во странство, работат во состав на дипломатско- конзуларните претставништва на Република Македонија.

Член 26

Амбасадата и Канцеларијата за врски покрај функциите наведени во Виенската конвенција за дипломатски односи, ги вршат и следниве функции:

- ја претставуваат и застапуваат Република Македонија во државата на приемот;
- ги штитат интересите на Република Македонија и на нејзините државјани и правните лица и вршат конзуларно-правни работи;
- ги унапредуваат и развиваат односите и севкупната соработка меѓу Република Македонија и државата на приемот од интерес за Република Македонија;
- учествуваат во преговорите со владата на државата на приемот;
- ја следат внатрешната и надворешната положба и активноста на државата на приемот и за тоа го известуваат Министерството, кое информациите ги проследува до претседателот и
- ги известуваат органите, институциите и јавноста на државата на приемот за ставовите и развојот на Република Македонија.

Амбасадата и Канцеларијата за врски ја развиваат својата работа на политичко, економско, безбедносно, културно, научно-техничко, информативно и друго поле.

Амбасадата и Канцеларијата за врски особена грижа посветуваат на положбата и човековите права на припадниците на македонскиот народ во соседните земји и на државјаните на Република Македонија.

Член 27

Постојаната мисија, покрај функциите наведени во Виенската конвенција за претставување на државите во меѓународните организации, ги врши и следниве функции:

- ја претставува и застапува Република Македонија во меѓународната организација;
- ги унапредува и развива односите и севкупната соработка меѓу Република Македонија и меѓународната организација, од интерес за Република Македонија;
- учествува во преговорите со органите на меѓународната организација;
- се залага за ставовите и интересите на Република Македонија во меѓународните организации;
- ги следи активностите на меѓународната организација и за тоа го известува Министерството, кое информациите ги проследува до претседателот и
- ги известува органите и институциите на меѓународната организација за ставовите и развојот на Република Македонија.

Член 28

Конзуларното претставништво ги врши работите во согласност со Виенската конвенција за конзуларни односи.

Конзуларното претставништво:

- ги штити интересите на Република Македонија и на нејзините државјани и правни лица и врши конзуларно-правни работи;
- ги поттикнува и развива односите меѓу Република Македонија и конзуларното подрачје во државата на приемот во областа на економијата, културата, науката и образованието;
- известува за настаните од сите области на живеење на конзуларното подрачје и пошироко за настаните во државата на приемот;
- ја развива соработката со припадниците на македонскиот народ во соседните земји и со припадниците на делови на другите народи кои живеат во Република Македонија а се нејзини државјани, во соседните земји;
- ја развива соработката со иселениците и со државјаните на Република Македонија кои привремено или постојано престојуваат во странство;
- одржува контакти со државните и локалните органи на конзуларното подрачје и
- се грижи за остварувањето на работните и социјални права на државјаните на Република Македонија во државата на приемот.

Конзулатот врши и други работи во согласност со меѓународното право кои му се доверени од министерот.

Стварната и територијалната надлежност на конзулатот на Република Македонија се утврдува со државата на приемот. Постапката за утврдување на надлежноста на конзулатот ја води Министерството.

Член 29

Специјалната мисија е временна мисија за преговарање за одредени прашања или за исполнување на одредени задачи што Република Македонија ја упатува во друга држава со нејзина согласност.

Шефот на специјалната мисија, нејзиниот мандат и начинот на финансирање се одредуваат со одлука на Владата.

Член 30

Во случаи кога тоа претставува надворешно-политички интерес на државата, Владата на предлог на Министерството дава согласност за отворање канцеларија на Република Македонија, во согласност со виенските конвенции.

Отворање на дипломатско-конзуларно претставништво

Член 31

Отворање на ново дипломатско-конзуларно претставништво и друго претставништво се врши со одлука на Владата, на предлог на Министерството.

Член 32

На територијата на државата на приемот во која не се отворени конзуларни претставништва на Република Македонија, конзуларното одделение на амбасадата на Република Македонија во државата на приемот ги врши конзуларните работи и дава заштита на интересите на државјаните и на правните лица на Република Македонија во таа држава.

Ако во една држава на прием постои само генерален конзулат или конзулат на Република Македонија тој, покрај конзуларните работи, со посебно овластување на министерот,

врши и други функции кои ќе му бидат доверени и кои се во согласност со меѓународните конвенции за дипломатски и конзуларни односи.

Член 33

Владата, на предлог на Министерството, донесува одлука за заштита на интересите на Република Македонија, на нејзините државјани и правни лица од страна на друга држава во држави во кои Република Македонија нема свое дипломатско или конзуларно претставништво.

Владата, на предлог на Министерството, донесува одлука за заштита на интересите на друга држава, на нејзините државјани и правни лица во држави во кои односната држава нема свое дипломатско или конзуларно претставништво.

Постапката за спроведување на одлуката на Владата од ставовите 1 и 2 на овој член ја спроведува Министерството, во согласност со меѓународното право и во согласност со овој закон.

Шеф на дипломатско и на конзуларно претставништво

Член 34

Шеф на дипломатско претставништво е амбасадор, шеф на конзуларно претставништво е генерален конзул или конзул (во натамошниот текст: шеф на дипломатско-конзуларно претставништво).

Одговорност на шефот на дипломатското и конзуларното претставништво

Член 35

Шефот на дипломатското претставништво и шефот на конзуларното претставништво раководи со претставништвото, во согласност со неговите надлежности утврдени со закон и подзаконските акти на министерот.

Шефот на дипломатското претставништво ја усогласува и надгледува дејноста на конзуларните претставништва на Република Македонија во државата на приемот.

Шефот на дипломатско-конзуларното претставништво ги врши и следниве задачи:

- ја организира работата на дипломатско-конзуларното претставништво, распоредува задачи и презема мерки во врска со прашањата во надлежност на претставништвото;
- согласно со прописите се грижи за остварувањето на правата и обврските на службениците во претставништвото;
- одлучува во рамките на буџетот на дипломатско-конзуларното претставништво за финансиско-материјалното работење на претставништвото и
- врши и други работи согласно со прописите и упатствата на министерот.

Дипломатско-конзуларните службеници, стручно-административните службеници и другите вработени во претставништвото за својата работа непосредно се одговорни пред шефот на претставништвото.

За утврдување на нивната одговорност, постапката ја покренува шефот на претставништвото или Генералниот инспекторат на Министерството.

Услови и постапка за именување на амбасадор

Член 36

За амбасадор може да се именува лице ако ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин само на Република Македонија;
- да има завршено високо образование;

- активно да владее два странски јазика, од кои задолжително еден од јазиците во службена употреба во Организацијата на Обединетите нации. Доколку службениот јазик на земјата на приемот е различен од јазиците во службена употреба во Организацијата на Обединетите нации, да има основни познавања од него;

- да има стекнато високо дипломатско звање, во случај кога кандидатот за амбасадор е од составот на дипломатско-конзуларните службеници, односно да биде афирмирана личност во областа на надворешната политика и меѓународните односи;

- да има здравствена и психофизичка способност;

- да не е осудуван за кривични дела за кои е предвидена казна затвор од најмалку шест месеца, за кривично дело во врска со службената должност, или за друго кривично дело што го прави недостоен за амбасадор и

- да има соодветен безбедносен сертификат.

Најмалку две третини од вкупниот број на амбасадори се именуваат од составот на дипломатско-конзуларните службеници со највисоки дипломатски звања во Министерството.

При именување на амбасадорите се почитува принципот на соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници и принципот на еднакви можности на половите.

Амбасадорот кој не е именуван од составот на дипломатско-конзуларните службеници, за времетраењето на својот мандат ги остварува правата и обврските од работен однос во Министерството. По завршувањето на мандатот на амбасадорот му престануваат сите права од работниот однос во Министерството.

Член 37

Врз основа на претходна усогласеност меѓу претседателот и министерот за кандидат за амбасадор, постапката за именување на амбасадор на Република Македонија ја поведува министерот, кој до Владата доставува предлог за именување на амбасадор.

По прифаќање на предлогот од страна на Владата, претседателот на Владата писмено го информира претседателот за предлогот за именување на амбасадор. Претседателот писмено се изјаснува по однос на предлогот до претседателот на Владата, најдоцна во рок од 30 дена од приемот на предлогот.

Член 38

По добивањето на позитивниот став од претседателот во однос на предлогот за кандидат за амбасадор, Министерството од државата на приемот бара агреман за кандидатот за амбасадор.

Член 39

По добивањето на агреманот, кандидатот за амбасадор започнува со подготовки за преземање на должноста, кои траат најмногу 60 дена и се сметаат за завршени по завршниот разговор на кандидатот за амбасадор со министерот и директорите во Министерството.

По завршниот разговор кандидатот за амбасадор ги презентира своите согледувања за односите со државата на приемот или меѓународната организација пред работното тело на Собранието, надлежно за надворешна политика.

Член 40

По добиениот агреман и завршените подготовки претседателот потпишува указ за поставување на амбасадорот.

Со објавување на указот во „Службен весник на Република Македонија“, министерот го парафира, а претседателот го потпишува акредитивното писмо, по што амбасадорот ја презема должноста во државата на приемот или меѓународната организација најдоцна во рок од 30 дена.

Член 41

Во постапката за именување на амбасадор при меѓународна организација, не се бара агреман, туку важат правилата на меѓународната организација за поставување на постојан претставник во ранг на амбасадор.

Член 42

Мандатот на амбасадорот трае до четири години и започнува од денот на преземањето на должноста.

Член 43

Во согласност со државата на приемот, амбасадор може да биде акредитиран истовремено за една или повеќе држави, односно меѓународни организации.

Седиштето на амбасадорот може да биде во Министерството или во дипломатско-конзуларно претставништво.

Отповикување на амбасадор

Член 44

Најдоцна шест месеца пред истекот на мандатот на амбасадорот, претседателот на Владата, на предлог на министерот, го информира претседателот за истекување на мандатот, по што министерот го информира и амбасадорот, кој е должен да започне со подготовки за негово враќање.

Мандатот на амбасадорот престанува со денот на објавувањето на указот за отповикување во „Службен весник на Република Македонија”.

По престанувањето на мандатот и враќањето во земјата, амбасадорот поднесува извештај за својата работа до министерот и претседателот.

По престанувањето на мандатот и враќањето во земјата, амбасадорот ги презентира резултатите од својата работа пред работното тело на Собранието надлежно за надворешна политика.

Член 45

Мандатот на амбасадорот може да трае и пократко од четири години, доколку:

- самиот тоа го побара;
- е прогласен за *persona non grata* од страна на државата на приемот или
- има незадоволителни резултати во работата или со своето работење им причинува штета на интересите на државата.

Во случаите од ставот 1 на овој член, претседателот го отповикува амбасадорот најдоцна за 30 дена.

Иницијатива за отповикување на амбасадорот може да покрене и Владата, по барање на министерот.

Член 46

Лицето именувано за амбасадор стекнува дипломатско звање амбасадор. Еднаш стекнатото дипломатско звање амбасадор не се губи со престанокот на неговиот мандат, независно од неговиот иден работен ангажман.

Звањето амбасадор може да биде одземено со указ на претседателот во следниве случаи:

- ако амбасадорот самиот тоа го побара;
- ако претседателот, претседателот на Владата и министерот се согласат дека со своето дејствување им причинува штета на интересите на државата;

- ако е осуден за кривично дело за кое е пропишана казна затвор во траење од најмалку две години и

- по правосилна пресуда на меѓународните судови основани со меѓународен договор на кои Република Македонија е членка.

Указот од ставот 2 на овој член се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Одговорност на амбасадорот

Член 47

Амбасадорот за своето работење е непосредно одговорен пред министерот, а за прашања од спроведувањето на надворешната политика и пред претседателот.

Претседателот или министерот може да го повика амбасадорот во земјата за консултации за прашања од својата надлежност. За исходот од консултациите претседателот и министерот заемно се информираат.

Должности на амбасадорот

Член 48

Покрај должностите на дипломатско-конзуларните службеници утврдени во овој закон, амбасадорот е должен да:

- постапува согласно со утврдената надворешна политика на Република Македонија;
- придонесува во градењето на односите со државата на приемот или меѓународната организација и
- раководи со претставништвото во кое е именуван.

Услови и постапка за именување на генерален

конзул

Член 49

За генерален конзул може да биде именувано лице кое ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин само на Република Македонија;
- да има завршено високо образование;
- активно да владее два странски јазика, од кои задолжително еден од јазиците во службена употреба во Организацијата на Обединетите нации. Доколку службениот јазик на земјата на приемот е различен од јазиците во службена употреба во Организацијата на Обединетите нации, да има основни познавања од него;
- да има стекнато високо дипломатско звање;
- да има здравствена и психофизичка способност;
- да не е осудуван за кривични дела за кои е предвидена казна затвор од најмалку шест месеца, за кривично дело во врска со службената должност, или за друго кривично дело што го прави недостоен за генерален конзул и
- да има соодветен безбедносен сертификат.

Член 50

Постапката за именување на генерален конзул ја покренува министерот, кој до Владата доставува предлог за именување на генерален конзул.

По прифаќање на кандидатот од страна на Владата, Министерството бара егзекватура од земјата на приемот.

Член 51

По добивање на егзекватурата, кандидатот за генерален конзул започнува со подготовки за преземање на должноста, кои траат најмногу 60 дена и се сметаат за завршени по завршниот разговор со министерот и директорите во Министерството.

Член 52

По добиената егзекватура и завршените подготовки, Владата донесува одлука за именување на генерален конзул.

Со објавување на одлуката од ставот 1 на овој член во „Службен весник на Република Македонија“, министерот го парафира, а претседателот на Владата го потпишува патентното писмо за генералниот конзул.

По приемот на патентното писмо, генералниот конзул ја презема должноста во државата на приемот најдоцна во рок од 30 дена.

Член 53

Мандатот на генералниот конзул трае до четири години и започнува од денот на преземањето на должноста.

Отповикување на генералниот конзул

Член 54

Најдоцна шест месеца пред истекот на мандатот на генералниот конзул, министерот го информира претседателот на Владата за истекување на мандатот. Министерот го информира и генералниот конзул, кој е должен да започне со подготовки за негово враќање во земјата.

Мандатот на генералниот конзул престанува со денот на објавувањето на одлуката за отповикување во „Службен весник на Република Македонија“.

По престанување на мандатот и враќањето во земјата, генералниот конзул поднесува извештај за својата работа до Министерството и претседателот на Владата.

Член 55

Мандатот на генералниот конзул може да трае и пократко од четири години, доколку:

- самиот тоа го побара,
- е прогласен за *persona non grata* од страна на државата на приемот или
- претседателот на Владата и министерот се согласат дека тој има незадоволителни резултати во работата или со своето работење им причинува штета на интересите на државата.

Во случаите од ставот 1 на овој член генералниот конзул се отповикува најдоцна за 30 дена.

Одговорност на генералниот конзул

Член 56

Генералниот конзул за своето работење е непосредно одговорен пред министерот и пред претседателот на Владата.

Претседателот на Владата или министерот може да го повика генералниот конзул во земјата за консултации за прашања од својата надлежност. За исходот од консултациите претседателот на Владата и министерот заемно се информираат.

Должности на генералниот конзул

Член 57

Покрај должностите на дипломатско-конзуларните службеници утврдени со овој закон, генералниот конзул е должен да:

- постапува согласно со утврдената надворешна политика на Република Македонија;
- придонесува во градењето на односите со земјата на приемот или меѓународната организација;
- постапува согласно со инструкциите и насоките на министерот и
- раководи со претставништвото во кое е именуван.

Член 58

Во државите во кои Република Македонија има акредитирано амбасадор, шефот на конзуларното претставништво на Република Македонија во таа држава, со посебно овластување на амбасадорот или на министерот врши и други работи од дипломатски карактер на неговото конзуларно подрачје.

Специјален пратеник

Член 59

Претседателот, за посебни прашања од неговата уставна надлежност и од утврдената надворешна политика на Република Македонија, во консултација со Министерството, испраќа специјален пратеник.

Инструкциите за работењето на специјалниот пратеник ги издава претседателот. При издавањето на инструкциите претседателот може да побара мислење од министерот.

Ресурсите за вршење на мисиите на специјалните пратеници ги обезбедува претседателот, а нивната организација, по барање на претседателот, ја врши Министерството.

Член 60

Специјалниот пратеник:

- ја претставува Република Македонија и ги штити нејзините интереси;
- се залага за успешно постигнување на целите на мисијата што му е доверена и
- врши и други работи пропишани со закон, со меѓународни договори и со други прописи.

Почесен конзул

Член 61

Владата, на предлог на министерот, именува почесен конзуларен функционер (во натамошниот текст: почесен конзул) од редот на лицата кои живеат во државата на приемот и во неа уживаат углед и доверба.

Почесниот конзул го раководи конзуларното претставништво, за чие отворање одлука донесува Владата. Почесниот конзул врши задачи утврдени со упатство на министерот.

Почесниот конзул работи согласно со упатствата и под надзор на шефот на надлежното дипломатско-конзуларно претставништво. За сите позначајни работи се консултира со шефот на надлежното дипломатско-конзуларно претставништво. Во јавни настапи се однесува согласно со насоките на Министерството. За својата дејност тековно го известува надлежното дипломатско-конзуларно претставништво и со него ја усогласува својата работа. Во случаи кога нема надлежно дипломатско-конзуларно претставништво, неговата улога непосредно ја презема Министерството.

Почесниот конзул ги обезбедува средствата за функционирање на конзуларното претставништво. Министерството обезбедува знаме, грб, табла со службен назив на конзула-

тот и печати. Почесниот конзул треба да обезбеди услови за вршење на функцијата утврдени со акт на Владата, донесен на предлог на министерот.

Заменик шеф на дипломатското претставништво и времен вршител на работи

Член 62

Министерот именува заменик шеф на дипломатското претставништво. Заменик шефот на дипломатското претставништво е вториот дипломатско-конзуларен службеник по ранг упатен во дипломатското претставништво.

Во случај на отсуство на шефот на дипломатско-конзуларното претставништво или негова спреченост во извршувањето на функцијата го заменува заменикот шеф на дипломатско-конзуларното претставништво, во својство на времен вршител на работите на мисијата.

Доколку во една држава на прием не е именуван шеф на дипломатско-конзуларното претставништво, министерот именува времен вршител на работите на дипломатско-конзуларно претставништво во државата на приемот, односно во меѓународната организација.

V. ВРАБОТЕНИ ВО МИНИСТЕРСТВОТО (РАБОТНИ ОДНОСИ)

Општи одредби

Член 63

Во Министерството се вработени државни службеници и други вработени.

Правата и обврските од работниот однос на државните службеници вработени во Министерството се уредени со овој закон, Законот за државните службеници и општите прописи за работни односи.

Правата и обврските од работниот однос на другите вработени во Министерството, се уредени со општите прописи за работните односи.

Посебни услови за вработување во Министерството

Член 64

Работен однос во Министерството може да заснова лице кое покрај општите услови, утврдени во Законот за државните службеници, ги исполнува и следниве посебни услови:

- за лице кое се вработува како стручен или раководен државен службеник, активно да владее два странски јазика, од кои задолжително еден од официјалните јазици на Организацијата на Обединетите нации (ООН);
- за лице кое се вработува како стручно-административен државен службеник, активно да владее еден од официјалните јазици на ООН;
- да има здравствена и психофизичка способност;
- да има основна информатичка оспособеност;
- да не е осудувано за кривични дела за кои е предвидена казна затвор од најмалку шест месеца, за кривично дело во врска со службената должност, или за друго кривично дело што го прави недостоен за работа во Министерството и
- да има соодветен безбедносен сертификат.

Член 65

Раководниот и стручниот државен службеник, вработен во Министерството може да се стекне со статус на дипломатско-конзуларен службеник и соодветно дипломатско звање по положен дипломатски испит. Дипломатскиот испит може да се полага по поминати две години работен стаж во Министерството, во што се засметува и приправничкиот стаж.

Дипломатскиот испит е задолжителен за државниот службеник кој врши надворешни работи во смисла на овој закон. Начинот на спроведување и програмата за полагање на дипломатскиот испит се утврдуваат со акт на министерот.

За положениот дипломатски испит на државниот службеник му се издава уверение, а министерот носи и решение за стекнување на соодветно дипломатско звање. Министерот со акт го пропишува образецот на Уверението за положен дипломатски испит.

Државниот службеник има право да го полага дипломатскиот испит само еднаш.

Дипломатско-конзуларни звања

Член 66

Дипломатско-конзуларните службеници се стекнуваат со следниве дипломатски звања:

- амбасадор;
- ополномоштен министер;
- министер советник;
- советник;
- прв секретар;
- втор секретар;
- трет секретар и
- аташе.

Дипломатско-конзуларните службеници упатени на работа во конзуларните претставништва се стекнуваат со следниве конзуларни звања:

- генерален конзул;
- конзул;
- вицеконзул и
- конзуларен агент.

Конзуларните звања од ставот 2 на овој член соодветствуваат на следниве дипломатски звања:

- генерален конзул на ополномоштен министер или министер советник;
- конзул на советник или прв секретар;
- вицеконзул на втор или трет секретар и
- конзуларен агент на аташе.

Стекнување на повисоко дипломатско звање или негово одземање

Член 67

Стекнувањето со повисоко дипломатско звање или одземањето на дипломатското звање на дипломатско-конзуларниот службеник се уредува со акт на министерот во кој се утврдува:

- постапката за стекнување на секое дипломатско звање;
- условите и критериумите за редовно и вонредно напредување во дипломатско звање и
- постапката и условите за одземање на дипломатското звање.

Напредувањето или одземањето е возможно само во непосредно повисоко, односно пониско звање.

Решението за стекнување на повисоко дипломатско звање или за одземање на дипломатското звање го донесува министерот во постапка утврдена со актот од ставот 1 на овој член.

Упатување на дипломатско-конзуларен службеник на работа во дипломатско-конзуларно претставништво

Член 68

Дипломатско-конзуларниот службеник може да биде упатен на работа во дипломатско-конзуларно претставништво.

Начинот на упатување во дипломатско-конзуларните претставништва се уредува со акт на министерот.

За упатување на работа во дипломатско-конзуларно претставништво, во Министерството се распишува интерен конкурс.

Дипломатско-конзуларниот службеник има право да се пријави на конкурсот, доколку ги исполнува следниве услови:

- исполнети услови предвидени од конкурсот за упатување во соодветно дипломатско-конзуларно претставништво;
- позитивна оцена за работењето во претходната година, со оцена најмалку “задоволува”;
- пред првото упатување да поминал на работа во Министерството најмалку две години и
- при повторно упатување, да поминал на работа во Министерството најмалку 24 месеца.

Постапката за спроведување на изборот ја води комисија формирана од министерот со која раководи државниот секретар. Комисијата донесува одлука за избор на дипломатско-конзуларниот службеник, која се објавува јавно во Министерството.

Врз основа на одлуката на комисијата од ставот 5 на овој член, министерот донесува решение за упатување на дипломатско-конзуларниот службеник во дипломатско-конзуларното претставништво, во траење до четири години.

Член 69

Дипломатско-конзуларниот службеник може да биде вратен од дипломатско-конзуларното претставништво пред истекот на времето за кое е упатен, под услови и постапка утврдени со акт на министерот.

Член 70

Министерот, поради потребите на службата, може по исклучок да упати дипломатско-конзуларен службеник на работа во дипломатско-конзуларно претставништво без објавување на интерен конкурс, но не подолго од шест месеца.

Упатувањето на дипломатско-конзуларниот службеник од ставот 1 на овој член не може последователно да се повтори.

Член 71

Дипломатско-конзуларниот службеник не може да биде упатен на работа во исто дипломатско-конзуларно претставништво во кое е веќе упатен неговиот брачен другар/лицето од вонбрачна заедница, согласно со закон, или членови на неговото потесно семејство.

Член 72

По враќањето во земјата, дипломатско-конзуларниот службеник го задржува последното дипломатско звање што го имал во дипломатско-конзуларното претставништво.

Посебни должности на дипломатско-конзуларниот службеник

Член 73

Дипломатско-конзуларниот службеник е должен да постапува во согласност со законодавството на Република Македонија и меѓународното право кое ја обврзува Република Македонија.

Посебни должности на дипломатско-конзуларниот службеник се:

- да ги штити интересите на Република Македонија, угледот на државата, нејзините институции и установи;
 - совесно да ги извршува работните задачи кои произлегуваат од одредбите на овој закон;
 - да постапува во согласност со одредбите на овој закон, насоките и инструкциите на министерот;
 - да ги заштитува правата и интересите на државјаните и правните лица од Република Македонија;
 - да дејствува во рамките на начелата на меѓународното право и доследно да се придржува до одредбите на меѓународното дипломатско и конзуларно право;
 - да известува објективно и точно за извршувањето на дадените задачи, за сознанијата и информациите од важност за интересите на Република Македонија;
 - доследно да ги извршува доверените задачи;
 - да ги чува документите, податоците, инсталациите и опремата;
 - да ги чува класифицираните информации до кои дошол во вршењето на работата;
 - доследно да ги почитува прописите, обичаите и правилата на однесување, како и протоколните правила;
 - да не прима подароци и други материјални средства, освен вообичаените лични подароци од мала вредност во согласност со пропис и
 - да не го користи дипломатскиот пасош спротивно на неговата намена.
- Дипломатско-конзуларен службеник на работа во дипломатско- конзуларните претставништва, покрај должностите утврдени во ставовите 1 и 2 на овој член е должен и:
- достоинствено да ја претставува Република Македонија во земјата на приемот во и надвор од работното место и работното време;
 - да ги почитува прописите и обичаите на државата на приемот и да не се меша во нејзините внатрешни работи и
 - да не се користи со привилегиите и имунитетите и со дипломатската пошта спротивно на нивната пропишана намена.

Прекршувањето на одредбите од овој член претставува повреда на работна должност и повлекува дисциплинска одговорност.

Обврска за чување на класифицирани информации

Член 74

Дипломатско-конзуларниот службеник е должен да ги чува класифицираните информации со степен на тајност определен согласно со закон до кој дошол во вршењето на работата и задачите во Министерството.

Обврската за чување на класифицираните информации од ставот 1 на овој член трае и по престанокот на работниот однос.

Плати и додатоци на плати на дипломатско-конзуларен службеник

Член 75

Платата на дипломатско-конзуларен службеник на работа во дипломатско- конзуларното претставништво се утврдува, пресметува и исплатува во странска валута, врз основа на основниците за секоја земја одделно и коефициентот по звање.

Вредноста на коефициентот за утврдување на основите годишно се определува врз основа на “Листата на индекси на малопродажните цени за животните трошоци” која ја објавуваат надлежните органи на Организацијата на Обединетите нации за земјите на акредитација и други релевантни околности.

Платата на дипломатско-конзуларниот службеник на работа во дипломатско-конзуларните претставништва се утврдува со коефициент од 2,80 до 4,50.

Платата на стручно-административниот државен службеник на работа во дипломатско-конзуларните претставништва, се утврдува со коефициент од 2,00 до 2,60.

Член 76

Дипломатско-конзуларниот службеник на работа во дипломатско-конзуларно претставништвото има право на додаток на платата во следниве случаи:

- за вршител на работите;
- за придружба на брачниот другар/лицето од вонбрачна заедница, согласно со закон;
- за обемот и сложеноста на работата и
- за вршење на задачи во отежнати услови на работа, како што се воени услови, кризни ситуации, елементарни непогоди и тешки климатски услови.

На дипломатско-конзуларниот службеник на работа во дипломатско-конзуларното претставништво му се признава надоместок на определени материјални трошоци, и тоа:

- за изнајмување на стан;
- за школување на деца за основно и средно образование;
- за превоз до и од работа и
- други надоместоци утврдени со позитивните законски прописи на Република Македонија.

Со акт на Владата се уредува начинот и постапката за утврдување на платите, додатоките на плата и надоместоците на определени трошоци во дипломатско-конзуларното претставништво.

Член 77

Дипломатско-конзуларниот службеник не смее професионално да се занимава со друга дејност.

Дипломатско-конзуларниот службеник мора да го пријави на раководното лице сопствениот судир на интереси при вршењето на надворешните работи и да побара да биде изземен во вршењето на истите работи. Раководното лице е должно тоа да го земе предвид и да му определи на вработениот други работни задачи.

Непријавувањето на судирот на интереси претставува повреда на службената должност.

Упатување на службеници вработени во државни органи и други органи на државната управа во дипломатско-конзуларно претставништво

Член 78

Врз основа на писмена спогодба на Министерството со државен орган и друг орган на државната управа, министерот може во дипломатско-конзуларните претставништва и другите претставништва на Република Македонија да упати службеник вработен во државен орган и друг орган на државната управа за извршување на специфични економски, културни, безбедносни, информативни и други работи од интерес на Република Македонија.

Службеникот од ставот 1 на овој член треба да ги исполнува следниве услови:

- да има соодветно образование;
- да не му е изречена мерка на безбедност забрана за вршење професија, дејност или должност;
- активно да владее еден светски јазик или службен јазик на земјата на приемот;

- да има основна информатичка писменост;
- да има здравствена и психофизичка способност и
- да поседува безбедносен сертификат.

Член 79

Со спогодбата од членот 78 став 1 на овој закон се дефинира:

- претставништвото во кое се упатува службеникот;
- начинот на исплата на платата и надоместоците;
- начинот на финансирањето на опремата;
- средствата потребни за вршење на работата и на настанатите материјални трошоци;
- дипломатско-конзуларниот статус и звање во државата на приемот и
- други прашања.

За времето на работата во претставништвото лицето од членот 78 став 1 на овој закон има исти права и обврски како и вработените во дипломатско-конзуларните претставништва и одговара пред шефот на дипломатско-конзуларното претставништво.

По завршувањето на мандатот, службеникот од членот 78 став 1 на овој закон се враќа во органот од каде што бил упатен на служба во дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија.

Член 80

Врз основа на писмена спогодба министерот може да упати дипломатско-конзуларни службеници како советници на претседателот, на претседателот на Владата, на претседателот на Собранието и во други министерства.

Член 81

Шефот на дипломатско-конзуларното претставништво, за вршење на административно-технички и помошни работи може, по претходна согласност од Министерството, да склучи договор со соодветно квалификувано лице кое е државјанин на или има престојувалиште во земјата на приемот.

Договорот се склучува под услови предвидени со законодавството на земјата на приемот.

Одредбите од членот 73 на овој закон важат и за лицата од ставот 1 на овој член.

Право на надомест

Член 82

За секоја повреда добиена во терористички или каков било физички напад во време на упатувањето во дипломатските и конзуларните претставништва, дипломатско-конзуларниот службеник или член на негово потесно семејство има право на надоместок за лекување и надоместок за изгубените способности како последици од таков напад.

Дипломатско-конзуларниот службеник кој ќе почине за време на упатувањето во дипломатско-конзуларното претставништво ќе се пренесе во земјата и ќе се погребне на трошок на Министерството.

Член 83

На брачниот другар/лицето од вонбрачна заедница, согласно со закон на дипломатско-конзуларниот службеник упатен на работа во дипломатско-конзуларното претставништво му мирува работниот однос во организацијата, односно кај работодавецот, каде што работел најмалку шест месеца, пред заминување во странство во придружба на службеникот во дипломатско-конзуларното претставништво.

Министерството има обврска да ги уплатува придонесите за продолжено пензиско и инвалидско осигурување на брачниот другар/лицето од вонбрачна заедница, согласно со закон за време на мирувањето на работниот однос во случајот од ставот 1 на овој член.

Брачниот другар/лицето од вонбрачна заедница, согласно со закон на вработениот во дипломатско-конзуларното претставништво може да биде работно ангажиран во дипломатско-конзуларното претставништво, но притоа го губи надоместокот кој му следува по основ на придружување.

Брачниот другар/лицето од вонбрачна заедница, согласно со закон на вработениот во дипломатско-конзуларното претставништво, или член на неговото потесно семејство може да биде работно ангажиран и во државата на приемот, по одобрение на Министерството и доколку државата на приемот тоа го дозволува. Во таков случај, брачниот другар/лицето од вонбрачна заедница, согласно со закон или членот на неговото потесно семејство ги губи дипломатските привилегии, во обем утврден со законодавството на земјата на приемот или меѓународен договор.

Член 84

Дипломатско-конзуларниот службеник може да биде поддржан, упатен и кандидиран за одредени работни места и функции во меѓународни владини организации врз основа на конкурс, кога е тоа од интерес за Република Македонија.

За време на ангажирањето во меѓународната организација од ставот 1 на овој член, доколку меѓународната владина организација на приемот му ги исплатува платата и надоместоците, на службеникот му мирува работниот однос во Министерството.

Министерството може да ја поддржи кандидатурата на државен службеник или државјанин на Република Македонија за работни места и функции во меѓународни владини организации, доколку ги исполнува условите од членот 78 став 2 на овој закон.

Примена на одредбите *mutatis mutandis*

Член 85

Одредбите на членовите 68, 69, 71, 73, 74, 75, 76, 77, 82 и 83 од овој закон ќе се применуваат *mutatis mutandis* на стручно-административните државни службеници во Министерството и во дипломатско-конзуларните претставништва.

Службениците од ставот 1 на овој член пред упатување на работа во дипломатско-конзуларно претставништво полагаат конзуларен испит. Начинот и постапката на спроведување на овој испит се утврдува со акт на министерот.

VI. СТРАНСКИ ДИПЛОМАТСКИ И КОНЗУЛАРНИ ПРЕТСТАВНИШТВА

Странски дипломатски, конзуларни и други претставништва

Член 86

Дипломатско и конзуларно претставништво во Република Македонија може да отвори држава со која Република Македонија има воспоставено дипломатски односи, врз основа на меѓународен договор.

Меѓународна организација или меѓународна агенција може да има свое седиште на територијата на Република Македонија или да отвори своја канцеларија или оддел врз основа на членството на Република Македонија во таа организација или меѓународен договор.

Отворањето на претставништвата од ставовите 1 и 2 на овој член се врши врз основа на меѓународен договор, а по донесена одлука од страна на Владата, на предлог на Министерството.

Во особено основаните случаи и кога тоа претставува надворешно-политички интерес на државата Владата, на предлог на министерот, може да дозволи отворање на претставништво, кое не е претставништво на држава или на меѓународна организација.

Член 87

Државите или меѓународните организации, покрај претставништвата од членот 86, можат да отворат и канцеларии за вршење на конзуларни, стопански и информативно-културни дејности, во постапката предвидена во членот 86 на овој закон.

Член 88

Привилегиите и имунитетите на претставништвата од членовите 86 и 87 на овој закон и на нивниот персонал се регулираат со меѓународен договор или врз основа на принципот на реципроцитет, а начинот на нивното остварување со внатрешните прописи на Република Македонија.

Шеф на странско дипломатско, конзуларно и друго претставништво

Член 89

Владата, на предлог на министерот, а по прибавено мислење од надлежните органи и по добиена согласност од претседателот, издава агреман за шеф на странско дипломатско претставништво и согласност за шеф на претставништво на меѓународната организација во Република Македонија.

Владата, на предлог на министерот, а по прибавено мислење од надлежните органи издава егзекватура за шеф на странско конзуларно претставништво во Република Македонија. До добивање на егзекватурата, Министерството издава временна дозвола за работа на новонаименуваниот шеф на конзулатот.

Одговорот за бараниот агреман за шеф на странско дипломатско претставништво, за егзекватура за шеф на странско конзуларно претставништво на друга држава, како и за согласност за шеф на мисија на меѓународна организација во Република Македонија и за специјален пратеник на друга држава се дава во рок и на начин предвидени со меѓународното право и обичаи.

Член 90

Државите со кои Република Македонија има воспоставено дипломатски односи на ниво на амбасади, може да акредитираат свој амбасадор кој нема седиште во Република Македонија.

Член 91

Акредитивите на амбасадорите и на специјалните пратеници на странската држава, во утврдена протоколарна постапка ги прима претседателот на Републиката.

Копии на акредитивите претходно му се предаваат на министерот или на неговиот заменик.

Член 92

Патентните писма на генералните конзули на странските држави, во утврдена протоколарна постапка ги прима министерот или претставник на Министерството.

Почесен конзул на странска држава

Член 93

Државата со која Република Македонија има дипломатски или конзуларни односи може да именува почесен конзуларен функционер (почесен конзул).

Почесниот конзул може да биде македонски или странски државјанин со регулирано право на престој во Република Македонија.

Согласноста за именување на почесен конзул, на барање на државата која именува, ја дава Владата.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 94

Подзаконските акти чие донесување е предвидено со овој закон ќе бидат донесени најдоцна до 1 јануари 2007 година.

До денот на влегувањето во сила на актите од ставот 1 на овој член ќе продолжат да се применуваат постојните акти.

Член 95

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, дипломатските звања се утврдуваат на следниов начин:

1) вработените во Министерството на работа во дипломатско-конзуларните претставништва ги задржуваат постојните дипломатски звања и

2) на другите вработени во Министерството, дипломатското звање им се утврдува како што е подолу наведено:

- државен секретар - амбасадор/ополномоштен министер;
- државен советник - амбасадор/ополномоштен министер/министер советник;
- раководител на сектор - министер советник/советник;
- помошник раководител на сектор - министер советник/советник;
- раководител на одделение - советник/прв секретар;
- советник - прв секретар/втор секретар;
- виш соработник - втор секретар/трет секретар;
- соработник - трет секретар/аташе и
- помлад соработник - аташе.

Решението за определување на дипломатското звање од ставот 1 на овој член го донесува министерот.

Член 96

Со денот на примената на овој закон престанува да важи Законот за вршење на надворешните работи од надлежност на сојузните органи на управата и сојузните организации (“Службен лист на СФРЈ” број 56/81), кој согласно со Уставниот закон за спроведување на Уставот на Република Македонија е преземен како републички пропис.

Член 97

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”, а ќе се применува од 1 јануари 2007 година.